

την δευτέραν του κράτους αυτού πρωτεύουσαν, ήτοι τὸ Δυρράχιον, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐξώσῃ ἐκ τῆς Θεσσαλίας τοὺς κατέχοντας ἔτι αὐτὴν ξένους δυνάστας.

Καὶ ἐνῷ κατελύετο οὕτως ἐν Εὐρώπῃ διὰ παντὸς τὸ φραγκικὸν βασιλεῖον τῆς Θεσσαλονίκης, ἐπεχείρει ἐν Ἀσίᾳ τῷ 1224 τὰς πρώτας κατὰ τῶν Φράγκων ἐχθροπραξίας αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης Βατάτζης, τὸσφ μᾶλλον ὅσφ οἱ τοῦ Θεοδώρου Λασκάρεως ἀδελφοί, Ἀλέξιος καὶ Ἰσαάκιος, εἶχον καταφύγει εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ὑπέκινουν τοὺς Φράγκους κατὰ τοῦ νέου αὐτοκράτορος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος ἤρπασε τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ νομίμου διαδόχου Κωνσταντίνου, υἱοῦ τοῦ Θεοδώρου Λασκάρεως, περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ὁποίου ὁμως διαφωνοῦσιν, ὡς εἶδομεν, οἱ χρονογράφοι. Ὁ Βατάτζης νικήσας κατὰ κράτος τοὺς Φράγκους ἐν μάχῃ αἱματηρᾷ, συγκροτηθεῖσα περὶ τὸ Ποιμανηρόν, κατέλαβεν ὄλας σχεδὸν τὰς ἐν Ἀσίᾳ κτήσεις αὐτῶν καὶ ἰδίως τὴν Λάμψακον, ὅπου ἔκτοτε πολλάκις ἤδρευε, τὸ Ποιμανηρόν, τὰ Λεντιανά, τὴν Χαρίορον καὶ τὸ Βερβενιάκον. Ἐν τῇ μάχῃ ἐκείνῃ ἔπεσον πλείστοι περιφανεῖς γάλλοι ἱππῶται καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἠχμαλωτεύθησαν· συνελήφθησαν δὲ καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ τοῦ Λασκάρεως, τοὺς ὁποίους ἐτύφλωσεν ὁ Ἰωάννης. Ἀλλὰ καὶ στόλον συγκροτήσας ὁ ἐν Νικαίᾳ βασιλεὺς ἀπέσπασεν ἀπὸ τῆς φραγκικῆς αὐτοκρατορίας τὰς εἰς τὴν ἄμεσον αὐτῆς κυριαρχίαν ὑπαγομένας νήσους Λέσβον, Χίον, Σάμον, Ἰκαρίαν καὶ Κῶν, καὶ κατέστησεν ὑποτελῆ τὸν Λέοντα Γαβαλᾶν, ὅστις ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Λατίνων εἶχε καταλάβει τὴν Ρόδον καὶ τὰς

Νομίσματα τῶν Γαβαλάδων
αὐθεντῶν τῆς Ρόδου

παρακειμένας αὐτῇ νήσους. Ὁ Λέων Γαβαλᾶς εἶχεν ἰδρύσει αὐτόθι ἰδίαν δυναστείαν, ἥτις ἦτο ὅτε μὲν ὑπήκοος τῆς αὐτοκρατορίας, ὅτε δὲ ἀνεξάρτητος ἀπὸ αὐτῆν, ὡς καταφαίνεται καὶ ἐκ τῶν νομισμάτων τὰ ὁποῖα ἔκοψεν, ὧν τινὰ μὲν φέρουσι «Καῖσαρ ὁ Γαβαλᾶς (ὁ Λέων) ὁ δούλος τοῦ βασιλέως», ἄλλα δὲ «Ἰωάννης ὁ Γαβαλᾶς (ἀδελφὸς καὶ διάδοχος τοῦ Λέοντος) αὐθέντης τῆς Ρόδου». Μετὰ δὲ τὰ προεκτεθέντα ὁ στόλος

τοῦ ἐν Νικαίᾳ αὐτοκράτορος ἐληλάτησε τὰς εἰς τοὺς Ἐνετοὺς ὑπαγομένας παραλίαις πόλεις Μάδυρα, Καλλίπολιν καὶ ἄλλας. Εὐτυχῶς διὰ τὸν Ροβέρτον ἐσωτερικαὶ συνωμοσίαι ἠνάγκασαν τὸν Βατάτζην νὰ συνομολογήσῃ τῷ 1225 ἀνακωχᾶς, καθ' ἧς παρεχώρησε μὲν εἰς τοὺς Φράγκους χώραν τινὰ περὶ Νικομήδειαν, ἔλαβε δὲ τὸ ἀρχαῖον φρούριον τῶν Πηγῶν. Ὡστε ἐπὶ τέλους ἡ φραγκικὴ αὐτοκρατορία ἔστερήθη καὶ ἐν Ἀσίᾳ τὰς κυριωτέρας αὐτῆς νήσους καὶ τὰς κυριωτέρας ἐπὶ τῆς στερεᾶς κτήσεις. Ἀπῆλυσεν ὁμως εἰρήνην τινὰ καὶ ἐν Ἀσίᾳ, ὅπως ἐν Εὐρώπῃ, μέχρι τοῦ ἐν ἔτει 1228 ἐπελθόντος θανάτου τοῦ Ροβέρτου.

Ἄλλ' ὁποῖαν εἰρήνην! Σπανίως κράτος ἐπὶ γῆς περιήλθεν εἰς τοσοῦτον ἐλφεινὴν κατάστασιν. Οἱ κατακτηταὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διηρημένοι πρὸς ἀλλήλους, ἐγκαταλελειμμένοι ὑπὸ τῆς Εὐρώπης, εἰσαγαγόντες διοικητικὸν σύστημα ἀνεπιτηδειότατον, κατατροπωθέντες πολλάκις ὑπ' ἐκείνων τοὺς ὁποίους τοσοῦτον περιεφρόνουν, ἐκάθηγτο, αὐτοὶ οἱ διάδοχοι τῆς μακεδονικῆς δυναστείας καὶ τῶν Κομνηνῶν, κεκλεισμένοι ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἄνευ στρατοῦ καὶ χρηματικῶν πόρων, καί, τὸ παραδοξότερον, αὐτοὶ οἱ πρὸ μικροῦ ἔτι τοσοῦτον ἀρρενωποὶ καὶ ρέκται, ἐξετραχλίζοντο πολλάκις εἰς τὴν οἰκτροτέραν ἠθικὴν παρακμὴν. Οἱ Ἐνετοὶ δὲν ἐπρόντιζον εἰμὴ πῶς νὰ ἐκμυζήσωσι τὰς τελευταίας τοῦ κράτους τούτου προσόδους, μηδὲ πῶς φροντίζοντες περὶ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ. Ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἀναλογισθέντες τὴν ἀθλιότητα εἰς ἣν περιήλθον οἱ ἀρχαῖοι αὐτῶν σύμμαχοι συνέλαβον τὸν σκοπὸν νὰ μεταφέρωσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐξ Ἐνετίας τὴν ἔδραν τοῦ ἰδιοῦ